

Quickscan natuurtoets

Servetstraat-Hofstraat in Rhenen versie 19 september 2016

In opdracht van Borren Onroerend Goed B.V.

Colofon

Rapportnummer : 1631
Projectnummer : 2716

Opdrachtgever : Borren Onroerend Goed B.V.
Contactpersoon : Dhr. G.J. Borren

Opdrachtnemer : Staring Advies
Jonker Emilweg 11
6997 CB Hoog-Keppel
0314 641910
info@staringadvies.nl
www.staringadvies.nl
IBAN NL87 RABO 03 88 40 73 44
Btw nr. NL8076.79.616.B01
KvK 09100544

Auteur(s) : S.J.J. Wamelink
Controle : Ing. R. Boerboom
Status : Definitief

Datum : 15-06-2016

Foto voorblad : Plangebied, zijde Hofstraat
Wijze van citeren : Wamelink, S.J.J., 2016. Quicksan natuurtoets, Servetstraat-Hofstraat in Rhenen, aangepaste versie 19-09-2016. Staring Advies, Hoog-Keppel.

Eigendom

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever. Het rapport blijft eigendom van de opdrachtgever. Niets uit dit rapport mag worden veeleenvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d. m. v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde natuurwet- en regelgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Staring Advies accepteert daarom op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van eventuele beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Staring Advies uitgevoerde onderzoek neemt. Staring Advies is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Staring Advies; opdrachtgever vrijwaart Staring Advies voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Kwaliteitszorg

Staring Advies is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het Netwerk Groene Bureaus is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus. Het Netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

www.netwerkgroenebureaus.nl

Inhoud

1	Inleiding en doel.....	3
1.1	Inleiding	3
1.2	Doel	3
2	Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden	4
2.1	Gegevens plangebied	4
2.2	Beschrijving van het plangebied	4
2.3	Geplande werkzaamheden	4
3	Beschermde status plangebied	6
3.1	Natuurnetwerk Nederland	6
3.2	Natura 2000.....	7
4	Het ecologisch onderzoek.....	9
4.1	Methode	9
4.2	Resultaten	10
5	Flora- en faunawet.....	17
5.1	Toetsing aan de Flora- en faunawet.....	17
5.2	Wettelijke consequenties	21
6	Conclusie.....	22
7	Bijlagen.....	23
	Bijlage 1 Impressie plangebied	24
	Bijlage 2 Wettelijk kader Flora- en faunawet	25

1 Inleiding en doel

1.1 Inleiding

Bij een ruimtelijke ontwikkeling verlangt de huidige wetgeving een gedegen onderzoek naar flora en fauna in verband met de zorgplicht die de Flora- en faunawet een plannenmaker oplegt. Het plan is om de bestaande bebouwing tussen de Hofstraat en de Servetstraat te Rhenen te slopen en nieuwbouw van 10 eengezinswoningen te realiseren. De heer Borren van Borren Onroerend Goed B.V. is betrokken bij de plannen en heeft Staring Advies gevraagd om de quickscan natuurtoets uit te voeren.

1.2 Doel

Het doel van de quickscan is om snel te inventariseren of door de geplande ontwikkelingen schade kan ontstaan aan populaties van beschermde soorten flora en/of fauna en hoe deze schade beperkt of gecompenseerd kan worden.

Tijdens de uitvoering van het verkennende natuuronderzoek is het voorkomen van beschermde soorten planten en dieren op de locatie nagegaan. Daarnaast is onderzocht op welke wijze de plannen voor de locatie in overeenstemming kunnen worden gebracht met hetgeen bepaald is in de Flora- en faunawet.

2 Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden

2.1 Gegevens plangebied

Locatie: Servetstraat-Hofstraat (kadastrale perceelnummers: sectie F, nummers 1664, 1665, 1751, 1752, 1753 en 1897)
Plaats: Rhenen
Gemeente: Rhenen
Provincie: Utrecht

2.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied is gelegen in de gemeente Rhenen, in het centrum van de woonkern Rhenen (zie figuur 1). Het plangebied betreft een bedrijfsgebouw waar onder andere een kringloopwinkel gevestigd is. Uitgezonderd een kleine open ruimte van enkele vierkante meters, gelegen tussen enkele bedrijfspanden, is geen opgaande begroeiing aanwezig (zie figuur 2).

De directe omgeving van het plangebied bestaat uit bebouwing, bestrating en enkele gemeentelijke groenstroken. Het plangebied grenst aan de westzijde aan de Hofstraat, aan de oostzijde aan de Servetstraat en aan de overig zijden aan bebouwing (zie figuur 1 en bijlage 1).

2.3 Geplande werkzaamheden

De Hofstraat en de Servetstraat zijn zijwegen van de hoofdwinkelstraat van Rhenen, de Frederik van de Paltshof. De gebouwen tussen de genoemde straten worden op dit moment gemengd gebruikt voor zowel woningbouw als lichte industrie. De wens van de gemeente, zoals dit ook staat in de visie bovenstad, is om aantrekkelijke woonstraten te creëren. Met het voorgenomen plan, wordt de gehele locatie herontwikkeld naar woningbouw en wordt gedacht aan voldoende parkeervoorzieningen op eigen terrein. Hiervoor zal het (bedrijfs)gebouw (thans gedeeltelijk in gebruik als kringloopwinkel) gesloopt worden.

Figuur 1. Ligging van het plangebied (blauw), bron: Provincie Utrecht, 2016.

Figuur 2. Luchtfoto van het plangebied (rood), bron: Provincie Utrecht, 2016.

3 Beschermde status plangebied

3.1 Natuurnetwerk Nederland

De provincie Utrecht werkt aan de aanleg van het Utrechtse deel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen bekend als Ecologische Hoofdstructuur, EHS). Dit doet zij samen met natuurbeherende organisaties, particuliere terreineigenaren zoals agrariërs, gemeenten en waterschappen.

Door het NNN hebben dieren meer ruimte om zich te verspreiden, voedsel te zoeken en soortgenoten te vinden. Hierdoor nemen hun overlevingskansen toe. De ecologische ambitie van het NNN is opgenomen in het natuurbeheerplan. De basis van het NNN is de al bestaande natuur, zoals heiden, bossen, meren, moerassen en landgoederen. Aanvullend hierop worden nieuwe natuurgebieden ontwikkeld, bijvoorbeeld op gronden die eerst voor landbouw gebruikt werden. Tussen de natuurgebieden worden natuurbruggen en natuurverbindingen (ecoducten en ecologische verbindingen) aangelegd om deze gebieden met elkaar te verbinden. Daarnaast is op veel plaatsen de bedrijfsvoering van agrariërs aangepast, zodat op hun grond weidevogels kunnen broeden of bijzondere planten kunnen groeien. Uiteindelijk ontstaat hierdoor een sterk netwerk van natuurgebieden.

3.1.1 Het Natuurnetwerk Nederland en het plangebied

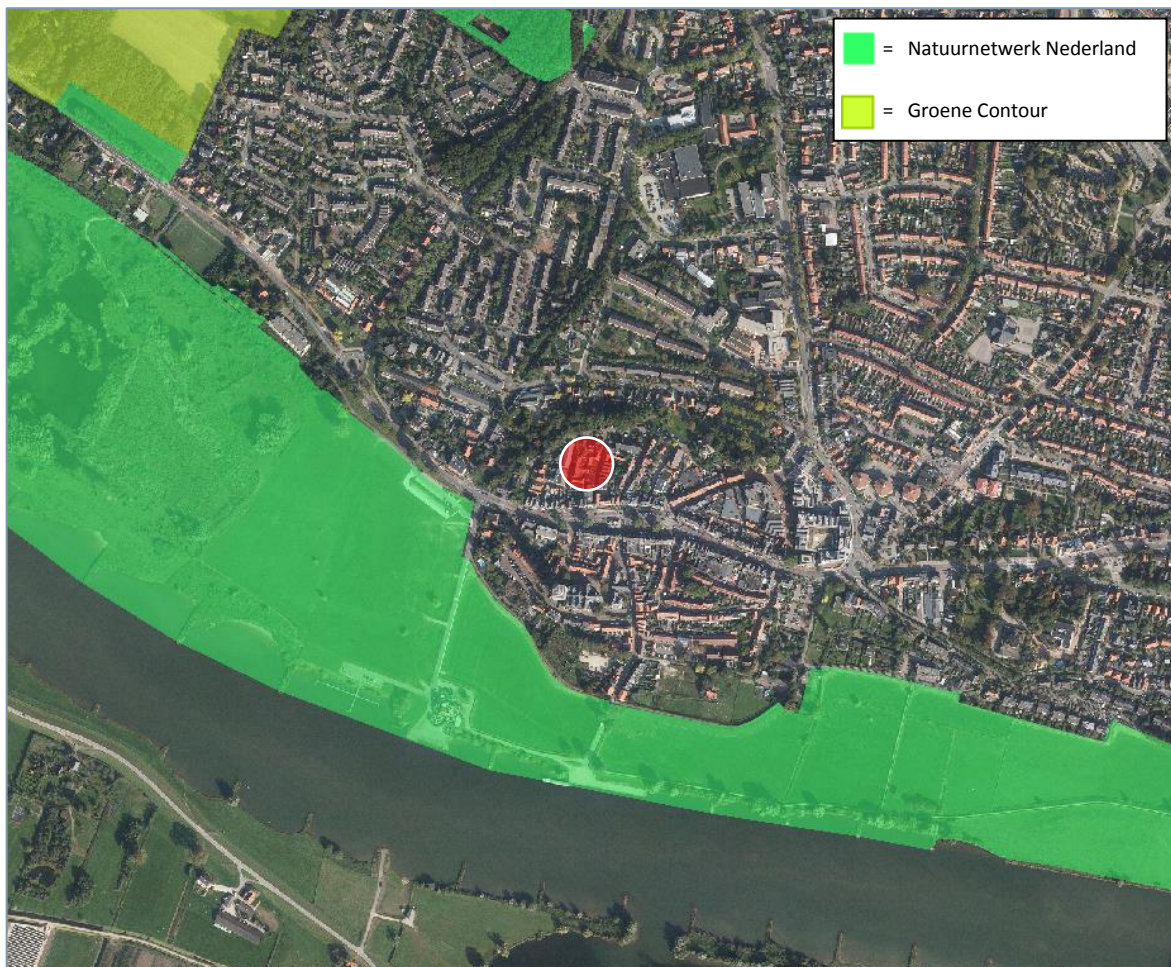
Het plangebied ligt niet in het Natuurnetwerk Nederland (zie figuur 3). Ten zuiden en ten westen van het plangebied bevinden zich gebieden welke zijn aangewezen als bestaande natuur binnen het NNN. Het betreft hier de Nederrijn met zijn uiterwaarden en de bossen rondom Amerongen-Elst-Rhenen. Deze gebieden liggen op korte afstand van het plangebied, vanaf circa 175 meter.

3.1.2 De Groene Contour en het plangebied

In de Groene Contour wil de provincie Utrecht onder andere landbouwgronden omvormen tot natuurgebied om daarmee het NNN te versterken. Het gaat om een totale omvang van 3000 hectare. Na realisatie wordt de nieuwe natuur opgenomen in het NNN.

Gebieden die zijn aangewezen als Groene Contour bevinden zich vanaf 650 meter van het plangebied.

Figuur 3. Ligging van het plangebied (rood) ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland, bron: Provincie Utrecht 2016.

3.1.3 Effectbeoordeling NNN

In het plangebied is men voornemens om een bedrijfspand te slopen. Op de vrijgekomen grond zullen 10 eengezinswoningen gerealiseerd worden. Er vindt geen ruimtebeslag op het Natuurnetwerk Nederland (NNN) plaats. Bij het toetsingskader van het NNN is geen sprake van externe werking. Nadelige effecten voor, tijdens en na inrichting van het plangebied op het NNN zijn niet te verwachten door de aard van de werkzaamheden. De kernkwaliteiten van het NNN worden niet aangetast. Er hoeft geen verdere toetsing uitgevoerd te worden.

3.2 Natura 2000

De Europese Unie heeft een zeer gevarieerde en rijke natuur, die van grote biologische, esthetische en economische waarde is. Om deze natuur te behouden heeft de Europese Unie het initiatief genomen voor Natura 2000. Dit is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden. Voor Nederland gaat het in totaal om 162 gebieden. Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied

‘Rijntakken’ ligt op circa 175 meter afstand van het plangebied (zie figuur 4). Overige Natura 2000-gebieden (o.a. ‘Binnenveld’, ‘Kolland & Overlangbroek’ en ‘Veluwe’) liggen op grotere afstand, vanaf 5 km.

Figuur 4. Ligging van het plangebied (rood) ten opzichte van de Natura 2000-gebieden ‘Rijntakken’ en ‘Binnenveld’ (groen), bron: Provincie Utrecht 2016.

3.2.1 Effectbeoordeling Natura 2000

Ruimtelijke ingrepen in of nabij Natura 2000-gebieden zijn niet toegestaan wanneer deze significante negatieve effecten op de kernkwaliteiten veroorzaken. Door de beperkte omvang van de geplande ontwikkeling in het plangebied, de geïsoleerde ligging van het plangebied en het ontbreken van een ecologische binding met het nabijgelegen Natura 2000-gebied ‘Rijntakken’ en de afstand tot overige Natura 2000-gebieden zijn eventuele nadelige effecten op deze beschermde Natura 2000-gebieden niet te verwachten.

Verdere toetsing of een vergunningsaanvraag in het kader van de Natuurbeschermingswet is niet noodzakelijk.

4 Het ecologisch onderzoek

4.1 Methode

Het verzamelen van gegevens heeft op twee manieren plaatsgevonden: via een literatuuronderzoek en er is gericht veldonderzoek uitgevoerd.

4.1.1 Literatuuronderzoek

Ter ondersteuning van het veldonderzoek wordt de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Deze database geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren in Nederland. In de NDFF zijn uitsluitend gevalideerde gegevens opgeslagen. De NDFF is de meest complete databank voor de actuele verspreiding van Nederlandse flora en fauna. In de Nationale Databank Flora en Fauna zijn meer dan 100 databanken gebundeld. De databank wordt dagelijks aangevuld met recente waarnemingen. In de NDFF wordt voor het plangebied en de omgeving gezocht naar waarnemingen van beschermde soorten. Deze data worden indien noodzakelijk op kilometerhokniveau getoond.

4.1.2 Veldonderzoek

Het plangebied is door een onderzoeker van Staring Advies onderzocht om de aanwezige biotopen te kunnen beschrijven, om een inschatting te kunnen maken van de mogelijk aanwezige beschermde soorten en incidentele waarnemingen te kunnen doen van beschermde flora en fauna (zie tabel 1).

Onderzoeker	Bezoekronde	Datum	Tijd	Weersomstandigheden
S. Wamelink	1	01-06-2016	09.00 uur	Bewolkt, droog, 14°C, wind 2 Bft

Tabel 1. Veldonderzoek.

4.2 Resultaten

Deze paragraaf bespreekt de resultaten van het literatuuronderzoek en het veldonderzoek.

4.2.1 Literatuuronderzoek

Flora

De NDFF maakt voor de omgeving van het plangebied melding van de volgende beschermde plantensoorten:

- Flora- en faunawet, tabel 1 (licht beschermd): brede wespenorchis en gewone vogelmelk.
- Flora- en faunawet, tabel 2 (matig beschermd): tongvaren en wilde marjolein.

Tijdens het veldbezoek wordt een inschatting gemaakt of er beschermde plantensoorten voor kunnen komen in het plangebied en de directe omgeving.

Broedvogels

De NDFF maakt voor de omgeving van het plangebied melding van de volgende beschermde vogelsoorten:

- Aalscholver, appelvink, blauwe reiger, boerenzwaluw, boomklever, boomkruiper, boomvalk, bosrietzanger, braamsluiper, brandgans, brilduiker, bruine kiekendief, buizerd, dodaars, ekster, fazant, fluiter, fuut, gaai, geelpootmeeuw, gierzwaluw, goudhaan, goudplevier, goudvink, grasmus, grauwe gans, grauwe kiekendief, groene specht, groenling, grote bonte specht, grote Canadese gans, grote lijster, grote mantelmeeuw, grote zaagbek, grote zilverreiger, grutto, havik, heggemus, holenduif, houtduif, huismus, huiszwaluw, ijsvogel, kauw, keep, kievit, kleine mantelmeeuw, kleine plevier, kneu, knobbelzwaan, koekoek, kokmeeuw, kolgans, koolmees, koperwiek, krakeend, kramsvogel, kuifeend, lepelaar, meerkoet, merel, nachtegaal, nonnetje, oeverzwaluw, ooievaar, pimpelmees, putter, regenwulp, rietgors, ringmus, roodborst, roodborsttapuit, scholekster, slechtvalk, smient, sperwer, spotvogel, spreeuw, staartmees, steenuil, stormmeeuw, tafeleend, tjiftjaf, toendrarietgans, torenvalk, tureluur, Turkse tortel, vink, visdief, vuurgoudhaan, waterhoen, wespendif, wilde eend, winterkoning, witte kwikstaart, zanglijster, zeearend, zilvermeeuw, zwarte kraai, zwarte roodstaart en zwartkop.

Een deel van de waarnemingen betreft overvliegende vogels zonder binding met het gebied. Een deel van de vogelsoorten kunnen wel een territorium bezetten in het plangebied of in de directe omgeving hiervan, waardoor ze gebruik kunnen maken van het plangebied.

Van de aangetroffen soorten boomvalk, buizerd, gierzwaluw, havik, huismus, ooievaar, slechtvalk, sperwer, steenuil en wespendif zijn de nesten jaarrond beschermd. Tijdens het veldbezoek wordt een inschatting gemaakt of deze vogelsoorten voor kunnen komen in het

plangebied of de directe omgeving, waardoor ze mogelijk negatieve effecten ondervinden van geplande ruimtelijke ontwikkelingen.

Zoogdieren

De NDFF maakt voor de omgeving van het plangebied melding van de volgende beschermde zoogdiersoorten:

- Flora- en faunawet, tabel 1 (licht beschermd): egel, haas, konijn, mol en vos.
- Flora- en faunawet, tabel 2 (matig beschermd): eekhoorn.
- Flora- en faunawet, tabel 3 (streng beschermd): boomarter, gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis.

Tijdens het veldbezoek wordt een inschatting gemaakt of er beschermde zoogdiersoorten voor kunnen komen in het plangebied en in de directe omgeving.

Amfibieën, reptielen en vissen

De NDFF maakt voor de omgeving van het plangebied melding van de volgende beschermde amfibieën en reptielensoort:

- Flora- en faunawet, tabel 1 (licht beschermd): bastaardkikker, gewone pad en kleine watersalamander.
- Flora- en faunawet, tabel 3 (streng beschermd): ringslang.

Tijdens het veldbezoek wordt een inschatting gemaakt of er beschermde amfibieën, reptielen en vissen voor kunnen komen in het plangebied en de directe omgeving.

Ongewervelde dieren

In de NDFF wordt geen melding gemaakt van beschermde dagvlinders, libellen en overige beschermde ongewervelden in de directe omgeving van het plangebied. Tijdens het veldonderzoek wordt nagegaan of geschikt leefgebied voor beschermde soorten binnen het plangebied aanwezig is.

4.2.2 Veldonderzoek

In deze paragraaf worden per soortgroep de resultaten van het veldonderzoek besproken.

Flora

De ruimte rondom de aanwezige bebouwing bestaat uit verharding en (tuin)beplanting (zie foto 1 en bijlage 1). De vegetatie is verruigd en wordt gedomineerd door klimop. Lokaal is een enkele plantensoort van voedselrijke en ruderale omstandigheden als bieslook, straatgras en stinkende gouwe aanwezig.

Foto 1. Verharding (Servetstraat) grenzend aan plangebied.

Foto 2. Gevels van het te slopen bedrijfsgebouw (zijde Hofstraat): geen beschermde muurplanten, als de matig beschermde tongvaren, aanwezig.

De literatuur (zie paragraaf 4.2.1) maakt melding van de licht beschermde brede wespenorchis en gewone vogelmelk (Flora- en faunawet, tabel 1) voor de omgeving van het plangebied. Er zijn tijdens het veldbezoek geen groeilocaties van deze en eventueel andere licht beschermde plantensoorten aangetroffen. Licht beschermde soorten worden hier niet verwacht door het ontbreken van geschikte groeiplaatsen en het intensieve gebiedsgebruik. Ook strenger beschermde plantensoorten (Flora- en faunawet, tabel 2/3) worden niet verwacht door het ontbreken van geschikte groeiplaatsen. De samenstelling van de aangetroffen flora en vegetatie en de daarvan afgeleide inschatting van de voedselrijkdom en bodemgesteldheid indiceren dat het plangebied niet geschikt is als groeilocatie voor de matig beschermde wilde marjolein (Flora- en faunawet, tabel 2). Op de gevels van de te slopen bebouwing zijn geen beschermde muurplanten, zoals de in de omgeving vastgestelde matig beschermde tongvaren (Flora- en faunawet, tabel 2), aangetroffen (zie foto 2 en bijlage 1).

Broedvogels

Een volledige broedvogelkartering heeft niet plaatsgevonden. Tijdens het veldbezoek zijn in en rondom het plangebied de volgende vogelsoorten aangetroffen: houtduif, kauw en Turkse tortel. De opgaande begroeiing in het plangebied en in de directe omgeving is geschikt als broedlocatie voor een deel van deze soorten.

Jaarrond beschermde nesten

Vogelsoorten waarvan de vaste rust- en verblijfplaatsen en nestlocaties jaarrond beschermd zijn niet aangetroffen in het plangebied. De NDFF vermeldt het voorkomen van de boomvalk, buizerd, gierzwaluw, havik, huismus, ooievaar, slechtvalk, sperwer, steenuil en wespendif voor de omgeving van het plangebied (zie paragraaf 4.2.1).

Boomvalk, buizerd, havik, ooievaar, sperwer en wespendif

Voor de boomvalk, buizerd, havik, ooievaar, sperwer en wespendif ontbreken geschikte nestgelegenheden in de vorm van forse bomen in bosschages met voldoende rust en dekking of een nestpaal/kunstnest. Het plangebied is geen (essentieel) leefgebied voor deze soorten. Sporadisch kan bijvoorbeeld een overvliegende sperwer in het plangebied aangetroffen worden.

Gierzwaluw en huismus

Door het ontbreken van gebouwen met geschikte nestlocaties in de vorm van vrij toegankelijke ruimten en soort specifieke nestkasten is het plangebied niet geschikt als broedlocatie voor de gierzwaluw en huismus. Incidenteel kan een overvliegende gierzwaluw en/of een foeragerende huismus in of direct grenzend aan het plangebied aangetroffen worden. Het plangebied is geen (essentieel) leefgebied voor deze soorten.

Steenuil

Het te slopen bedrijfsgebouw is niet geschikt als vaste rust- en verblijfplaats en nestlocatie voor de steenuil. Er zijn geen kieren, gaten en andere openingen in de gevels of op het dak aangetroffen die toegang tot de binnenruimten van dit gebouw verschaffen. Het plangebied is geen (essentieel) leefgebied voor de steenuil.

Slechtvalk

Voor de slechtvalk ontbreekt geschikte nestgelegenheden in de vorm van hoge schoorstenen en hoogspanningsmasten. Het plangebied is geen (essentieel) leefgebied voor deze soort. Sporadisch kan een overvliegende slechtvalk in het plangebied aangetroffen worden.

Overige vogelsoorten waarvan de vaste rust- en verblijfplaatsen en nesten jaarrond beschermd zijn worden niet verwacht in het plangebied door het ontbreken van geschikt leefgebied en/of geschikte nestlocaties. De NDFF bevestigt de afwezigheid van overige jaarrond beschermde soorten.

Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn (geen) sporen van beschermde soorten aangetroffen in het plangebied. Mogelijk wordt het plangebied gebruikt als leefgebied door enkele algemene, licht beschermde soort (Flora- en faunawet, tabel 1) als de in de literatuur vermelde egel, konijn en mol (zie paragraaf 4.2.1.). In de literatuurstudie wordt verder melding gemaakt van de matig beschermde eekhoorn (Flora- en faunawet, tabel 2) en de streng beschermde boommarter (Flora- en faunawet, tabel 3) (zie paragraaf 4.2.1.).

Boommarter

De streng beschermde boommarter komt voor in de omgeving van het plangebied. De soort leeft in de nabijgelegen bosgebieden tussen Amerongen en Rhenen (bron: NDFF). De soort is niet in het plangebied aangetroffen. In het plangebied ontbreekt het aan geschikt leefgebied en geschikte verblijfplaatsen voor de soort.

Eekhoorn

Het plangebied is ongeschikt als leefgebied voor de matig beschermde eekhoorn (Flora- en faunawet, tabel 2). Incidenteel kan een enkel rondzwervend exemplaar van de eekhoorn de randen van het plangebied doorkruisen. Een vaste verblijfplaats van de eekhoorn wordt, door het ontbreken van opgaande bomen, niet verwacht binnen het plangebied. De soort is tijdens het veldbezoek niet aangetroffen in het plangebied of de directe omgeving. Er zijn geen sporen van eekhoorns (uitwerpselen, pootafdrukken of voedselresten) aangetroffen.

Overige matig en/of streng beschermde grondgebonden zoogdieren (Flora- en faunawet, tabel 2 en 3) worden niet verwacht. Het plangebied is ongeschikt als leefgebied voor overige matig en/of streng beschermde grondgebonden zoogdieren. Het bronnenonderzoek bevestigt de afwezigheid van overige matig en/of streng beschermde grondgebonden zoogdieren voor de omgeving van het plangebied (zie paragraaf 4.2.1).

Vleermuizen

De literatuur (zie paragraaf 4.2.1) maakt melding van het voorkomen van de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis voor de omgeving van het plangebied. Alle vleermuizen zijn streng beschermd: Flora- en faunawet, tabel 3. In het plangebied bevinden zich geen gebouwen die geschikt zijn als verblijfplaats voor deze en enkele andere gebouwbewonende soorten. Het te slopen bedrijfsgebouw is door de afwezigheid van ruimte tussen bijvoorbeeld de hoekpannen en de boeiboord, spouwmuren, dakbeschot en overige openingen in de gevels ongeschikt als verblijfplaats voor onder andere gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis (zie foto 4 en bijlage 1). Daarnaast is de zolder, door onder andere lichtinval, nauwelijks interessant als (tijdelijke) verblijfplaats voor vleermuizen (zie foto 3).

Foto 3. Geen dakbeschot en spouwmuur en veel lichtinval op zolder bedrijfsgebouw (zijde Hofstraat).

Foto 4. Geen geschikte in- en uitvlieg mogelijkheden voor vleermuizen (zijde Hofstraat).

In het plangebied bevinden zich geen bomen met geschikte holten, waardoor verblijfplaatsen van boombewonende soorten niet verwacht worden. De ruimte rondom de aanwezige bebouwing is door het vrijwel ontbreken van opgaand groen vrijwel ongeschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Het plangebied is geen essentieel onderdeel van het leefgebied van vleermuizen door de beperkte omvang, marginaal aanwezig groen en de aanwezigheid van ruim voldoende (alternatief) foerageergebied in de directe omgeving.

Amfibieën

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde amfibieën aangetroffen in het plangebied. Het plangebied is door het ontbreken van geschikt voortplantingswater en landhabitat niet van belang als leefgebied voor amfibieën. De, in de literatuur vermelde, licht beschermde amfibieënsoorten (zie paragraaf 4.2.1) zijn vermoedelijk elders aangetroffen. Mogelijk doorkruist sporadisch een zwervend exemplaar van bijvoorbeeld de bruine kikker of de gewone pad het plangebied.

Matig en streng beschermde amfibieën (Flora- en faunawet, tabel 2/3) worden niet verwacht. Het plangebied is ongeschikt als leefgebied voor deze strenger beschermde amfibieën. Er zijn ook geen waarnemingen van matig en streng beschermde amfibieën bekend uit de omgeving van het plangebied (zie paragraaf 4.2.1).

Reptielen

Er zijn uit de literatuur (zie paragraaf 4.2.1) waarnemingen bekend van de streng beschermde ringslang (Flora- en faunawet, tabel 3) in de omgeving van het plangebied.

Ringslang

In de uiterwaarden van de Nederrijn komt de streng beschermde ringslang (Flora- en faunawet, tabel 3) voor. Er zijn geen waarnemingen gedaan in de directe omgeving van het plangebied. De in de omgeving aanwezige watergangen en stadsvijvers zijn niet geschikt als leefgebied voor de ringslang. Geschikte voortplantingsplekken (broeihopen) en

leefgebied zijn ook niet in het plangebied aanwezig. Een zwervend, foeragerend of overwinterend exemplaar wordt hier eveneens niet verwacht.

Vissen

In het plangebied is geen open water aanwezig. Hierdoor ontbreekt geschikt leefgebied voor beschermde vissen.

Ongewervelde dieren

Beschermde ongewervelde dieren (dagvlinders/libellen etc.) zijn hier niet aangetroffen en ook niet te verwachten. Het bronnenonderzoek bevestigt dit (zie paragraaf 4.2.1). Geschikt leefgebied ontbreekt voor de beschermde soorten van deze ecologische groep.

5 Flora- en faunawet

5.1 Toetsing aan de Flora- en faunawet

De effecten op de flora en fauna en de wettelijke consequenties zijn ingeschat aan de hand van de geplande werkzaamheden.

Sinds 1 maart 2005 is een nieuwe AMvB van kracht waarin de vrijstellingen worden geregeld met betrekking tot artikel 75 van de Flora- en faunawet. Deze AMvB bestaat uit 3 tabellen waarbij tabel 1 soorten de lichtste bescherming en tabel 3 de zwaarste bescherming genieten (zie bijlage 2). Voor tabel 1 soorten betekent dit dat voor ruimtelijke ontwikkelingen als de op deze locatie geplande werkzaamheden, geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet hoeft te worden aangevraagd. Voor tabel 2 en 3 soorten dient overtreding van de Flora- en faunawet voorkomen te worden door het nemen van mitigerende maatregelen. Als dit niet mogelijk is dient een ontheffing aangevraagd te worden, in combinatie met het nemen van compenserende maatregelen.

5.1.1 Flora

In het plangebied zijn geen licht beschermde plantensoorten aangetroffen, zoals de in de literatuur vermelde, brede wespenorchis en gewone vogelmelk (Flora- en faunawet, tabel 1). Deze worden ook niet verwacht. Ook matig en streng beschermde soorten (Flora- en faunawet, tabel 2/3), zoals de in de literatuur vermelde tongvaren en wilde marjolein worden door het ontbreken van geschikte groeiplaatsen in het plangebied niet verwacht. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soortgroep.

5.1.2 Broedvogels

Alle aangetroffen en te verwachten vogelsoorten zijn beschermd krachtens de Flora- en faunawet en de Vogelrichtlijn. Ontheffing voor deze diergroep is niet mogelijk. Dit betekent dat het verstoren, verontrusten, doden en anderszins nadelig beïnvloeden van deze soortgroep niet is toegestaan. Voor vogels geldt dat deze tijdens de broedperiode het meest gevoelig zijn voor verstoring. De rest van het jaar zijn zij flexibeler en is de kans op nadelige effecten door de werkzaamheden voor de individuen aanzienlijk minder. Daarom moet er buiten het broedseizoen gestart worden met de werkzaamheden. Als de werkzaamheden in volle gang zijn bij aanvang van het broedseizoen, is het verstoringseffect op (broed)vogels minimaal. Het broedseizoen ligt, afhankelijk van de weeromstandigheden en aanwezige soorten, ruwweg tussen 15 maart en 15 juli. Broedgevallen buiten deze periode zijn ook beschermd.

Vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn

De literatuur maakt melding van de boomvalk, buizerd, gierzwaluw, havik, huismus, ooievaar, slechtvalk, sperwer, steenuil en wespendif voor de omgeving van het plangebied.

Boomvalk, buizerd, havik, ooievaar, sperwer en wespendif

Het plangebied is geen essentieel leefgebied voor deze soorten. Door het ontbreken van geschikte bosschages met voldoende rust, forse bomen en nestpalen zijn broedgevallen van deze soorten uitgesloten in het plangebied. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soorten.

Gierzwaluw en huismus

Het plangebied biedt geen geschikte nestgelegenheden aan de jaarrond beschermde gierzwaluw en huismus. De dak- en gevelconstructies van het bedrijfsgebouw zijn ongeschikt als broedlocatie voor deze soorten. Ook hangen er geen speciale nestkasten voor de gierzwaluw of huismus. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soorten.

Slechtvalk

Het plangebied biedt geen geschikt leefgebied aan de jaarrond beschermde slechtvalk. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soort.

Steenuil

Het plangebied biedt geen geschikt leefgebied aan de jaarrond beschermde steenuil. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soort.

5.1.3 Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn binnen het plangebied geen sporen van licht beschermde zoogdiersoorten als egel, konijn en mol (Flora- en faunawet, tabel 1) waargenomen. Overige te verwachten soorten zijn eveneens licht beschermd (Flora- en faunawet, tabel 1). Bij ruimtelijke ingrepen geldt voor licht beschermde soorten automatisch de vrijstellingsregeling.

Boommarter

Het voorkomen van de streng beschermde boommarter (Flora- en faunawet, tabel 3) is alleen ontheffingsplichtig wanneer er vaste verblijfplaatsen of essentieel leefgebied aanwezig is. Hiervan is geen sprake in het plangebied. Geschikte verblijfplaatsen en geschikt leefgebied zijn niet in het plangebied aanwezig. Nader onderzoek naar het voorkomen van de boommarter is niet noodzakelijk.

Eekhoorn

Het voorkomen van de matig beschermde eekhoorn (Flora- en faunawet, tabel 2) is alleen ontheffingsplichtig wanneer er vaste verblijfplaatsen aanwezig zijn. Hiervan is geen sprake in het plangebied. Geschikte verblijfplaatsen zijn niet aanwezig. De eekhoorn kan mogelijk wel incidenteel gebruik maken van het plangebied als foerageergebied. Het plangebied is echter geen essentieel leefgebied voor de soort.

5.1.4 Vleermuizen

Om te bepalen of aanvullend onderzoek naar vleermuizen noodzakelijk is, worden de resultaten van de quickscan getoetst aan de checklist van Het Protocol voor vleermuisinventarisaties van de Gegevensautoriteit Natuur en de Zoogdiervereniging VZZ. Hieronder zijn de relevante passages uit de checklist weergegeven:

1. Zijn er gebouwen die gesloopt of gerenoveerd worden?

Ja →

2. Bieden de gebouwen mogelijk winter-, kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen voor vleermuizen (denk aan de spouwmuur, dakpannen, kelders, luiken aan de muur, gevelbekleding, zolders, daklagen, kruipruimtes etc.)?

Nee → Nader onderzoek naar kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen is niet noodzakelijk.

3. Zijn er bomen die gekapt of gesnoeid worden?

Ja →

4. Bieden de bomen mogelijk winter-, kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen voor boombewonende vleermuizen?

Nee → Nader onderzoek naar zomer- en paarverblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen is niet noodzakelijk

5. Maken de struiken, gewassen, boom (bomen) deel uit van een mogelijke route/verbinding of een essentieel foerageergebied?

Nee → Nader onderzoek naar foerageergebieden en routes van vleermuizen is niet noodzakelijk.

Nader onderzoek naar vleermuizen is niet noodzakelijk aangezien er door de geplande ruimtelijke ontwikkelingen geen verblijfplaatsen, essentiële foerageergebieden of vliegroutes aangetast worden. Het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soortgroep.

5.1.5 Amfibieën

Amfibieën zijn niet in het plangebied aangetroffen. De geraadpleegde literatuur vermeldt het voorkomen van de licht beschermde soorten bastaardkikker, gewone pad en groene kikker onbepaald (Flora- en faunawet, tabel 1). Mogelijk doorkruizen enkele van deze licht beschermde amfibieënsoorten het plangebied. Voor deze soorten geldt automatisch de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soortgroep.

5.1.6 Reptielen

Reptielen zijn niet in het plangebied aangetroffen. De geraadpleegde literatuur vermeldt het voorkomen van de streng beschermde ringslang (Flora- en faunawet, tabel 3). Het plangebied is ongeschikt als leefgebied voor de ringslang. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor de ringslang.

5.1.7 Vissen

Matig en streng beschermde soorten vissen (Flora- en faunawet, tabel 2 en 3) zijn niet in het plangebied aangetroffen. Gezien het ontbreken van geschikt leefgebied zijn matig en/of streng beschermde vissen ook niet te verwachten in het plangebied. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soortgroep.

5.1.8 Ongewervelde dieren

Beschermde soorten ongewervelde dieren zijn niet in het plangebied aangetroffen. Ook in de NDFF zijn geen waarnemingen van beschermde ongewervelde dieren bekend uit de omgeving van het plangebied (zie paragraaf 4.2.1). Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soortgroep.

5.2 Wettelijke consequenties

5.2.1 Flora

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

5.2.2 Broedvogels

Ontheffing voor deze diergroep is niet mogelijk. Start de werkzaamheden buiten het broedseizoen (tussen 15 maart en 15 juli).

5.2.3 Zoogdieren

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

5.2.4 Vleermuizen

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

5.2.5 Amfibieën

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

5.2.6 Reptielen

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

5.2.7 Vissen

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

5.2.8 Ongewervelde dieren

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

6 Conclusie

Aan de hand van de resultaten van de quickscan natuurtoets op de locatie 'Servetstraat-Hofstraat in Rhenen' kan de volgende conclusie worden getrokken:

Aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is niet noodzakelijk.

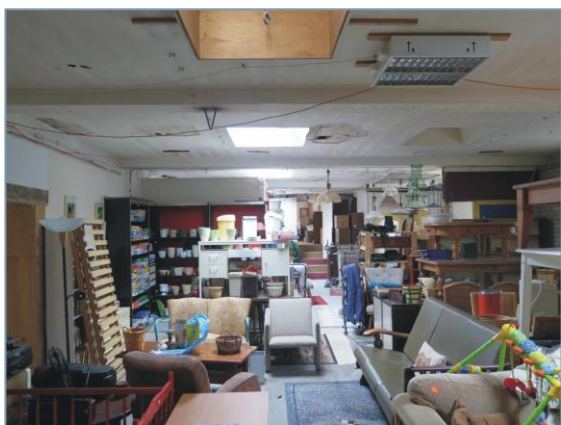
7 Bijlagen

- 1 **Impressie plangebied**
- 2 **Wettelijk kader**

Bijlage 1 Impressie plangebied

Bijlage 2 Wettelijk kader Flora- en faunawet

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Deze wet beschermt planten en dieren tegen negatieve invloeden en bevat hiervoor diverse concrete verbodsbepalingen:

- beschermde inheemse dieren mogen niet verstoord, gevangen of gedood worden;
- beschermde inheemse plantensoorten mogen niet vernield, beschadigd of ontworteld worden;
- nesten, rustplaatsen en voortplantingsplaatsen van beschermde soorten mogen niet verstoord of vernield worden.

De Flora- en faunawet kent drie verschillende beschermingsregimes. Hiertoe zijn de beschermde planten en dieren onderverdeeld in drie categorieën, elke categorie kent een eigen beoordelingstoets voor ontheffingverlening (zie tabel 1).

Beschermde flora en fauna	Zonder gedragscode	Met gedragscode
Algemene soorten (tabel 1)	Algemene vrijstelling	Algemene vrijstelling
Overige soorten (tabel 2)	Lichte toets	Vrijstelling
Streng beschermde soorten (tabel 3)	Uitgebreide toets	Uitgebreide toets

Tabel 1. Beoordelingstoets voor ontheffing.

Tabel 1 maakt melding van een gedragscode. In een gedragscode is opgenomen hoe werkzaamheden worden uitgevoerd zodanig dat schade aan beschermde soorten wordt voorkomen of tot een minimum wordt beperkt. Wanneer bij uitvoering van de werkzaamheden gehandeld wordt volgens de gedragscode, en dit ook aangetoond kan worden, geldt een vrijstelling of lichtere toetsing (zie tabel 1). De gedragscode moet wel door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurd zijn, alvorens deze een wettelijke status heeft.

Flora- en faunawet, tabel 1: Algemene vrijstelling

Veel soorten die in de Flora- en faunawet zijn opgenomen, komen in Nederland algemeen voor. Voor verstoring van deze soorten bij uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig onderhoud, beheer of gebruik, of bij ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, geldt een algemene vrijstelling en is dus geen ontheffing nodig.

Flora- en faunawet, tabel 2: “Lichte” toets

Wanneer soorten uit de tweede categorie negatief beïnvloed worden en niet gehandeld wordt volgens een gedragscode, geldt bij de ontheffingsaanvraag de “lichte” toets. Hierbij moet aangetoond worden dat de werkzaamheden er niet toe mogen leiden dat het voortbestaan van de soorten in gevaar wordt gebracht. Werken volgens de Gedragscode

Flora- en faunawet voor de bouw- en ontwikkelingssector geeft vrijstelling voor deze categorie van beschermde soorten. Er hoeft hiervoor geen ontheffing aangevraagd te worden. Er mag echter geen afbreuk gedaan worden aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. De populatie in het gebied mag geen gevaar lopen om uit te sterven. Hiervoor moeten maatregelen getroffen worden, die opgenomen worden in een ecologisch werkprotocol.

Flora- en faunawet, tabel 3: “Uitgebreide” toets

Wanneer soorten uit tabel 3 voorkomen in een gebied dienen er maatregelen getroffen te worden om behoud van de lokale populatie, bescherming van individuen en de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen te garanderen. Hiervoor dienen mitigerende en mogelijk compenserende maatregelen getroffen te worden. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Indien vaste verblijfplaatsen worden beschadigd of weggehaald of behoud van de lokale populatie dan wel bescherming van de aanwezige individuen niet kan voldoende worden gegarandeerd, dienen compenserende maatregelen te worden uitgevoerd én dient een ontheffing te worden aangevraagd bij Dienst Regelingen. Voor deze soorten geldt echter dat alleen ontheffing wordt verleend op grond van een wettelijk belang genoemd in de Habitatrichtlijn of Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantsoorten.

Dat zijn voor Bijlage IV-soorten Habitatrichtlijn:

- bescherming van flora en fauna;
- volksgezondheid en openbare veiligheid;
- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

en voor Bijlage 1: AMvB-soorten:

- bescherming van flora en fauna;
- volksgezondheid en openbare veiligheid;
- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Vogels

Alle vogels in Nederland zijn streng beschermd. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- en verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. Voor vogels geldt dat er alleen ontheffing

wordt verleend op grond van een wettelijk belang zoals vermeld in de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid en openbare veiligheid.

Overtreding van de Flora- en faunawet dient voorkomen te worden door het nemen van mitigerende maatregelen. Het gaat dan om het behoud van de functionaliteit van de voortplanting- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van de soorten. Het betreft hier de functies van het leefgebied die ervoor zorgen dat de soort succesvol kan rusten of voortplanten, bijvoorbeeld migratieroutes en foerageergebied. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Bescherming van vogelnesten

Tijdens werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. En ook niet als maatregelen getroffen worden die voorkomen dat deze soorten zich op de bouwplaats vestigen tijdens het broedseizoen. Buiten het broedseizoen mogen nesten verplaatst of verwijderd worden, maar daar zijn uitzonderingen op.

Nesten die het hele jaar door zijn beschermd

Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het gehele seizoen:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De

(fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Nesten die niet het hele jaar door zijn beschermd

Er zijn ook vogelnesten die worden aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

De soorten uit bovenstaande categorie 5 vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Zorgplicht (art 2 Flora- en faunawet)

Naast bovenstaande verplichtingen voor beschermde soorten geldt bovendien voor alle soorten, plant en dier, de zogenaamde zorgplicht. In de zorgplicht is opgenomen dat alle planten en dieren een intrinsieke waarde hebben en onvervangbaar zijn. De zorgplicht is een fatsoenseis en houdt in dat bij menselijk handelen voldoende zorg in acht genomen wordt om in het wild levende planten en dieren zoveel mogelijk te beschermen.

Staring Advies
Jonker Emilweg 11
6997 CB Hoog-Keppel
T 0314 641 910
info@staringadvies.nl
